
1990ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರು

ಡಾ || ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ

ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಡಾ || ಹಾರೋಗದ್ದು ಮಾನಪ್ಪ ನಾಯಕ ಅವರು ‘ಹಾಮಾನಾ’ ಎಂಬ ಕಿರುನಾಮದಿಂದ ಶ್ಯಾತರಾದವರು. ಕನ್ನಡ, ಜಾನಪದ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಈ ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಗಣನೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕೇರಿತ್ತೆ ಅವರದು. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ಶಿಸ್ತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲಿಯು, ಅವರ ಪಾತ್ರತ್ವದಿಂದು. ದೀಪ್ರಭಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಓಗೆ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಡಾ || ಹಾ.ಮಾ.ನಾಯಕ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸೇವೆ ಅಪಾರವಾದುದು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಂತಣ ಬರಹವನ್ನ ರೂಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಬೆಳೆಸಿದ ಕೇರಿತ್ತೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. 1982ರಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಏವತ್ತನೇಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಸಮೈಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಗುಲಬಗಾಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಡಾ || ಹಾಮಾನಾ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಕೇರಿತ್ತೆಯನ್ನ ಬೆಳಗಿದ್ದಾರೆ.

ಏವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳನ್ನ ರಚಿಸಿರುವ ಹಾಮಾನಾ ಅವರ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನ ತೊಡಗಿಸಿ ಕೊಂಡವರು. ಅವರ “‘ಜಾನಪದ ಸ್ವರೂಪ’” “‘ಜಾನಪದ ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ’” ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ. ಅವರ ‘ಸಂಪ್ರತಿ’ ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಒಂದಿದೆ.

ಡಾ || ಹಾಮಾನಾ ಅವರು ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕರಾಗಿ, ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದತಜ್ಞರಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸೇವೆ ಅನುಪಮವಾದುದು. ಕನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಕಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅನುಕರಣೀಯ. ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಮುಡಿಗಾಗಿ ಹಾಮಾನಾ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದವರು ‘ಕನ್ನಡ ನಾಯಕರತ್ವ’ ಎಂಬ ಕೇರಿತ್ತೆಗೆ ಬಾಜನರಾದವರು.

ಒಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಡಾ || ಹಾಮಾನಾ ಅವರಿಗೆ ಸಂದಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಅಪಾರ. ಶಿಸ್ತಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು-ಹಾಮಾನಾ. ಈಗ ಕನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಕಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನಿತ್ತ ಗೌರವಿಸುವ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿಡಗುಂದಿ ಗ್ರಾಮದ - ಡಾ || ಬಿ.ಬಿ. ಹೆಂಡಿ ಅವರು ಗುಲಬಗ್ರ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ,
ವಿದೇಶಕರಾಗಿ, ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದವರು. ಬಾಗಲಕೋಟಿ
ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನಾಯಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಇವರು ಹನುಗುಂದ
ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಕನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ
ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಬಂದವರು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ
ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕಲಾವಿದರೊಡನೆ ಬಯಲಾಟದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಹಾಕಿ, ಗೆಚ್ಚಿಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿದವರು.

1974ರಲ್ಲಿ ಕಲಬುಗ್ರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಪಾದನೆಗೊಂದು
ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಆ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದ ಜನಪದ ಕಥೆ, ಗೀತೆಗಳ
ಸಂಗ್ರಹಕೊಂಡು ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದವರು. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು
ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ‘ಹರಿದೇಶ ನಾಗೇಶಿ’, ‘ನೂರೆಂಟು
ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು’, ‘ಗಾದೆಗಳು’ ಆಯ್ದು ಜನಪದ ಕಥನ ಗೀತೆಗಳು’, ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು
ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಜಾನಪದಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಕಮ್ಮಟಗಳನ್ನು ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಯುವ ಪೀಠಿಗೆ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದವರು
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಜಾನಪದ ಸಮೈಳನಕ್ಕೆ ಇವರನ್ನು ಸಾರ್ವಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿ
ಗೌರವಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಜಾನಪದ ವಿದ್ಯಾಂಸರಲೋಭ್ರಾದ
ಡಾ || ಹೆಂಡಿ ಅವರ ಸಾಧನೆ ಬಹುಮುಖಿವಾದುದು. ಸದ್ಗುದ್ದಲವಿಲ್ಲದೆ ಸದಾ
ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಯುತರ ಜಾನಪದ ಬಳಗ್ವೂ ಬಹುದೊಡ್ಡದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮೃತಂಬಾಕ್

ಕಲೆ : ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮೃತಂಬಾಕ್ ಸೋಬಾನೆಯ ಹಾಡುಗಾತ್ರ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಕಲಾವಿದೆ ಹುಟ್ಟಿ ಕುರುದಿ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಕಿವಿಯ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಬಂದದ್ದು ಎಂಬದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತೆ ಈ ಕುರುಡು ಹಾಡುಗಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ದೃಷ್ಟಿ ಭಾಗ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬಾಳನ್ನ ಕಳೆದು ಕೊಂಡವರಲ್ಲ, ಬದುಕಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನ ಕುಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಹೃದಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನ ಮೇರೆಸುತ್ತ ಬಂದ ರತ್ನಮೃತ್ಯು ‘ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನದ’ ಒಡತಿಯೂ ಆದರು.

ಅರವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷದ ರತ್ನಮೃತಂ ಹಾಡನ್ನೇ ಬದುಕಿನ ಉರೆಗೊಲಾಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಯಾವುದೇ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಶ್ರೀಮಂತದ್ವನಿ ಮೇರೆಯಬೇಕು. ಭಜನೆ ಮೇಳದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಪಾತ್ರ ಒಂದು. ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ರತ್ನಮೃತ್ಯು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ತಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಹಾಡಿನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನ ಮುಂದುವರೆಸಲು ಹಲವು ಶಿಷ್ಯರನ್ನ ಇವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದರ ನಿರಂತರತೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ಮಹಾಂತಪ್ಪಮಲ್ಲಿ

ಕಲೆ : ದೊಡ್ಡಾಟ

ಎಪ್ಪತ್ತರ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ರುವ ಶ್ರೀ ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ಮಹಾಂತಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿ, ಗುಲಬಗಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಡ್ಡಾಟದ ಕಲಾವಿದರು. ತಮ್ಮ ಅಪೂರ್ವ ಕಂಠಶ್ರೀಯಿಂದ ದೊಡ್ಡಾಟದ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಮುಮ್ಮೇಳಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೇರುಗನ್ನ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿವರು. ದೊಡ್ಡಾಟದ ಕಂಚಿನ ತಾಳಕ್ಕೆ, ಇವರ ಕಂಠ ಮಾಡ್ವನಿಗೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮಲ್ಲಿ ಅವರು “ಜ್ಯೇಷ್ಣಮಾನಾ ಸಂಘ” ಪೊಂದನ್ನ ಕಟ್ಟಿ, ಆ ಮೂಲಕ ದೊಡ್ಡಾಟದಂತಹ ಕಲೆ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣರಾದರು.

ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಉಸಿರಾದ ದೊಡ್ಡಾಟ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂಬುದು ಆವರ ಕನಸು. ಕಲೆಯ ಕಾರ್ಯಕ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ಮಹಾಂತಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿ ಆವರದು ಜನಪದರಂಗಭೂಮಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನ ಮಾಡಿದ ದಟ್ಟ ಅನುಭವ ಆವರದು. ದೊಡ್ಡಾಟದ ಗತ್ತು ಗಮ್ಮತ್ತಗಳನ್ನ ಮನಗಂಡಿರುವ ಶ್ರೀಯುತರು, ಅದರ ವೈಭವವನ್ನ ಮೇರಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಬಂದವರು. “ಕಲೆಯ ಉಳಿವು-ಬಾಳಿನ ಗೆಲವು” ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಆವರದು.

ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಘಕೀರಪ್ಪ ಹಂಗಾರ

ಕಲೆ : ಕರಡಿ ಮಜಲು

ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಾಯಚೋರು ಜಿಲ್ಲೆ ಯಲಬುಗಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಕನೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಹರೆಯದ ಯುವಕರ ತಂಡವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡಾಟದ ವಿಯಾಲಿ: ಕೆಲವರಿಗೆ ಭಜನೆ ಹಾಡುಗಳ ಗೀಳು; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಗೀಗೀ ಪದಗಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಆದರೆ ಆ ತಂಡದ ಯುವಕನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಂಗಳಕರ ಹಾಗೂ ಅದ್ದುತ ಶಬ್ದ ನೀಡುವ ಕರಡೆ ಮಜಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಲವು. ಅವರೇ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಹಂಗಾರ. ಕರಡೆ ಮಜಲಿನ ವಾದನದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರುವ ಪರಿಣತಿ ಮತ್ತು ಹಿಡಿತ ಪ್ರಶಂಸಾಹಕವಾದುದು.

ಎಪ್ಪತ್ತು ಸಂವತ್ಸರಗಳನ್ನು ದಾಟಿರುವ ಶ್ರೀಯುತ ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಘಕೀರಪ್ಪ ಹಂಗಾರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗುರು ಬಂದಗಿ ಸಾಬ ಅಸೂಚಿ ಅವರನ್ನು ಈಗಲೂ ಸ್ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸುದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ ದೇಹಲಿಯ ಭಾರತದ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ಮೈಸೂರಿನ ದಸರಾ ಮಹೋತ್ಸವ, ಹಂಪೆ ಉತ್ಸವ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರಡೆ ಮಜಲಿನಂಥ ವಾದ್ಯಮೇಳಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಕಳೆಯನ್ನು ತಂದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರದು.

ಶ್ರೀ ಜೀರ್ಣ ವೀರಣ್ಣ

ಕಲೆ : ಬಯಲಾಟ

ದೊಡ್ಡಾಟದಂಥ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ದಿನಗಳಿವು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೀರ್ಣ ವೀರಣ್ಣ ಅವರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಿಂದರೆ ಬಯಲಾಟ ನೋಡಲು ಜನದಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಯಲಾಟದ ಹಾಡುಗಳನೇ ರಾಗ ತಾಳಗಳ ಲಯವರಿತು ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಪಾಮರಿಗೂ ಮನ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಹಾಡುವ ಪ್ರತಿಭೆ ಇವರದು. ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಡುತನಿ ಗ್ರಾಮ ಬಯಲಾಟಗಳ ತೋರು. ‘ಬಯಲಾಟದ ದೃವತಾರೆ’ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವೀರಣ್ಣ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಈ ಕುಡುತನಿಯಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ಪಂಪಣ್ಣನವರು, ತಾತ ಭೀಮಣ್ಣನವರು ಇಬ್ಬರೂ ಬಯಲಾಟದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಎಂದಮೇಲೆ ವೀರಣ್ಣನವರಿಗೆ ಈ ಕಲೆ ತನ್ನ ಹಿಡಿಯರ ಕ್ಷೇತ್ರದುಗೆ. ಬಯಲಾಟದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಕಾರಣ ಕರ್ತವ್ರಾದವರು ಅವರು.

ಶ್ರೀ ಜೀರ್ಣ ವೀರಣ್ಣ ಅವರು ಬಯಲಾಟದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಂದ ಅನಂತರ ಜೀರ್ಣ ಕಂಬಪ್ಪನವರಿಂದ ಪದಚೋರು ಸುಭ್ರಣ್ಣನವರಿಂದ ಕಲಿತರು. ಅನಂತರ ಜೋಳದ ರಾಶಿ, ಕಂಪ್ಯೂ, ಕುಡುತನಿ, ಏರಾಪ್ತರ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹೊಳಗುಂದಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಟ ಕಲಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರದು, ತಮ್ಮ ಎಪ್ಪತ್ತೀಂಟು ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ಕಂಠದಿಂದ ಜನರನ್ನು ರಂಜಿಸುವ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು.

ಶ್ರೀ ಮುರಿಗಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಸೋರಗಾಂವಿ

ಕಲೆ : ಹಾಡುಗಾಂತಕೆ

ಶ್ರೀ ಮುರಿಗಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಸೋರಗಾಂವಿ ಅವರು ಮುದ್ದೇಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ, ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪರದವರು. ವಿಷಯತ್ತರಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಈ ಪ್ರದ್ವಾ ಕಲಾವಿದ ಸಂಗೀತ ಸುಧ್ಯಮನ್ನ ದರಿಸಬ್ಲ್ಲ ವೋಚಿಕಾರ. ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಂದಲೇ ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಗೀಳಣ್ಣ ದಟ್ಟುಕೊಂಡವರು.

ಶ್ರೀಯುತರು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಷಾತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಕೌಚಲಗಿ ನಿಂಗಮ್ಮ ಅವರ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ದುಡಿದವರು. ಅನಂತರ ತಮ್ಮ ದೇ ಆದ ಕಂಪನಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಈ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೂಡಗಿಸಿ ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸಿ ಯಷ್ಟವಟ್ಟ ಜೀವ ಶ್ರೀ ಸೋರಗಾಂವಯಾರದು.

ಶ್ರೀ ಮುರಿಗಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಸೋರಗಾಂವಿಯಾದರು ತಮ್ಮ ತಂಡವನ್ನು ಇವ್ವತ್ತೇದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುನ್ನಡಸೆದ ಸಾಧನೆ ಇವರದು. ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳು ಇವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಯಾರೇ ಗಮನಿಸಲೆ ಯಿಡಲೀ ಕಲಾ ಸೇವೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಯಂಬಿರುವ ಶ್ರೀ ಸೋರಗಾಂವಿ ಅವರು ಜಾನಪದ ಲೋಕದ ಒಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತಿ ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಪುಗಶೆಟ್ಟಿ

ಕಲೆ : ಬಯಲಾಟ

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೊಸ ಕುಷ್ಣ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಪುಗಶೆಟ್ಟಿ ಇವರು ಬಯಲಾಟದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಥಗಾರರು. ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇವರು ‘ಜಾನಪದ ಶರಣ’ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರ. ಪಕತಾರಿ, ದಮ್ಮಡಿ, ತಾಳ, ತಂಬೂರಿ, ಹಾರ್ಡ್‌ನೆಯಂ, ಮುದಂಗ ಮೊದಲಾದ ಹತ್ತಾರು ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸುಂಡಿಸಬಲ್ಲ ಈ ಕಲಾ ಚಿತುರರಿಗ ಈಗ ಎಪ್ಪತ್ತಿಂಟು ವರ್ಷ.

ಶಿರು ನೀಲಕಂಠ, ರಾಜಾಹರಿಶ್ವ, ಚಂದ್ರ, ಸಿಂಗಾಳ ಶಿವಯೋಗಿ, ಹೇಮರೆಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲಿ ಮು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಚಾತ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವರು ಹಾಗೂ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಆಟಗಳಿಗೂ ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನೂರಾರು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ, ಪುರಿಯ ಸಾಧಕ, ಹಲವಾರು ವಾದ್ಯಗಳ ಪ್ರಮೀಣ ಮತ್ತು ಹಲವು ಕಲೆಗಳ ಪ್ರಮೀಣ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದ ಜನಪದ ಕಲಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಗೌರವ ಶ್ರೀತಿಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಕಾಲಾ ಜ್ಯೋತಿ ಶ್ರೀ ಭೀಮಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಪುಗಶೆಟ್ಟಿ.

ಶ್ರೀ ಮದಿವಾಳಪ್ಪ ದ್ಯಾಮಪ್ಪ ಕುಂಚಾರ

ಕಲೆ : ಚಮ್ಮ ವಾದ್ಯ

ಉತ್ತರ ಕನಾಡಕದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾತಾದ ಸಂಗೀತದ ಪಂಡಿತ. ಶ್ರೀಮದಿವಾಳಪ್ಪ ದ್ಯಾಮಪ್ಪ ಕುಂಚಾರ. ಹಲಗೆ, ಜಗ್ಗಲಗೆ, ಖಣ, ದಿಮ್ಮು, ಡೋಲು, ಕರಡಿ ಮಜಲು ಮುಂತಾದ ಚರ್ಚಾದ್ಯವಾದನದಲ್ಲಿ ಕುಂಚಾರ ಅವರು ಪರಿಣತರು. ಅವರದು ನುರಿತ ಕ್ಯೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕರಡೆ ಮಜಲು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ತಾಳ, ಶಹನಾಯಿ, ಮೃದಂಗ ತಬಲಾ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿ ನನಮನ್ನಣಿಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರಡೆ ಮಜಲಿನಲ್ಲಿ 53 ತಾಳಗಳನ್ನು ಅವರು ನುಡಿಸಬಲ್ಲರು. 101 ತಾಳಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬಲ್ಲರು. ಈ ಕಲಾವಿದ “ಜೊನಪದ ತಾಳ” ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಕಲೆಗೆ ಬ್ಯಾಹಟ್ಟಿಯ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನವರಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ. ಆದೇ ಬ್ಯಾಹಟ್ಟಿಯ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ತಬಲಾ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಾಸ, ಇವರು ಪರಿಣತ ಕಲಾವಿದರೂ ಹೌದು. ಆಕಾಶವಾಣಿ ದೂರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೇರೆದ ಗಾರುಡಿಗ. ಇಂಥ ವ್ಯೇವಿದ್ಯಮಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಪರೂಪದ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಮದಿವಾಳಪ್ಪ ದ್ಯಾಮಪ್ಪ ಕುಂಚಾರ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ನಾರಾಯಣ ಭಂಡಾರಿ

ಕಲೆ : ಯಕ್ಕಾನ

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಂಡಾರಿ ಅವರು ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಅಪರೂಪದ ಕಲಾವಿದ. ಇವರ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗ ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವುದಾದರೂ. ಕ್ರಮೇಣ ರಂಗ ಕಲೆಗಳತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಆನಂತರ ಇದು ಅವರನ್ನು ಯಕ್ಕಾನ ರಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತ್ತು.

ಇವರು ಸ್ವತಃ ಷಹನಾಯಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ನುಡಿಸುವ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಭಂಡಾರಿ ಅವರು. ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಕಟ್ಟಿ ಕುಣೆಯುವಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆ ತೋರಿದ್ದಾರೆ.

ರುಕ್ಕಾಂಗದ, ಭೀಷ್ಣ, ಅಜುಫನ, ಕಣಾ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತೀರ ಸಾಧಾರಣ. ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ ಶ್ರೀ ಭಂಡಾರಿ ಅವರು, ವೇಷ ಕಟ್ಟಿ, ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಕಾಣುವ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ, ಮಾತ್ರ, ಕುಣೆತ, ಅಭಿನಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾ ಪ್ರತಿಭೆ ಶ್ರಯತರಾದ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ನಾರಾಯಣ ಭಂಡಾರಿ ಅವರಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪದ್ದೆ ಚಂದು

ಕಲೆ : ಯಕ್ಷಗಾನ

“ಸುಧಾರಣೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಾರದು, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು” ಎಂಬ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಪದ್ದೆ ಚಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ. ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು ವಸಂತಗಳನ್ನು ಕಳೆದಿರುವ ಶ್ರೀ ಚಂದು ಅವರು ಮೂಲತ್ತಃ ಕಾಸರ ಗೋಡಿನವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಕಲೆಯ ಗೀಳು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗ ಪ್ರಮೇಸವಾದ ಇವರಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಕಾಳಜಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮೇಲೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಅಪಾರ. ಅವರು ಹಾಕದ ವೇಷವಿಲ್ಲ. ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸದ ಮೇಳವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭೆ-ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅವರನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ನಿಲ್ಲಲು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಕೂಡ್ಲು, ಮುಲ್ಲು, ಸುರತ್ತುಲ್ಲ, ಈರಾ ಮೊದಲಾದ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ವೇಷಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಗಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟು ಹಣ್ಣಾದ ಈ ಹಿರಿಯ ಜೀವ ಎಲ್ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂತಹ ಆನೇಕ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಯಕ್ಷಗಾನವು ಸಹ ನನೆಸದ ಶಾಶ್ವತ ಕಲೆ ಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಚೇನಂಡ ಸಿ. ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ

ಕಲೆ : ಕೊಂಬಾಟ್

ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲೆಗಳಾದ ಕೊಂಬಾಟ್, ಪಿಲಿಯಾಟ್, ಕತ್ತಿಯಾಟ್, ಬಿಲ್ಲಾಂಟ್, ತೇಳಾಂಟ್ ಮುಂತಾದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದಿರುವವರು ಚೇನಂಡ ಸಿ. ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ. ಕೊಂಬಾಟ್ ಎಂದರೆ ಚೇನಂಡ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ ಎಂದ ಅನ್ವಯ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಂಬಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ನುರಿತ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಕೇತ್ತಿ ಇವರದು.

ತಮ್ಮ ಅರವತ್ತೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹದ ಚಿಲುಮೇ, ಕೊಡಗಿನ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಸೇವೆ ಅನನ್ಯವೇ ಸರಿ. ಚೇನಂಡ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ ಅವರದು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೂ, ಮೀರಿದ ಕಲಾ ಅನುಭವ.

ಶ್ರೀ ವಡಗಲ್ ರಂಗಶೈಟ್

ಕಲೆ : ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ

ಕಲೆಗೂ - ಬಡತನಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಟು ತುಂಬ ಹಳೆಯದು ವಡಗಳ್ ರಂಗ ಶೈಟ್ ರಸ್ಲ್ ಅದು ಬಿಟ್ಟೆಲ್ಲ. ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಯ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಂಗಮ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಕಲೆ ಅವರಿಗೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದುದು. ಜಂಗಮ ಮೇಳದಂಥ ಆಪರೂಪದ ಕಲೆಯ ಏಕ ವಾತ್ರ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಇವರ ಕಲೆಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಶಿಷ್ಟಾರ್ಥಗೊಂದಿರುವ ವಾದರೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವೇ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಆದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವಡಗಲ್ ರಂಗ ಶೈಟ್ ರು ತಂಬೂರಿ ಹಿಡಿದು ಹಾಡಲು ಕುಳಿತರೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಜಂಗುಳಿಯೇ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಕಂತದ ವೋಡಿ ಎಂತಹವರನ್ನು ಸರೆ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲದು.

ಬರೀ ಕನ್ನಡಿಗರೂ, ಭಾರತೀಯರ ಮುಂದಲ್ಲದೆ ವಿದೇಶಿಯರ ಮುಂದೆಯೂ ಅವರು ಹಾಡಿ ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನಾಟಕದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನಿತ್ತ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜಂಗಮ ಮೇಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಹಿಡಿದು. ಅರವತ್ತು ತುಂಬಿರುವ ರಂಗಶೈಟ್ ರು ಕಲೆಯನ್ನು ಉಸಿರಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರು. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇವರದು.

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ

ಕಲೆ : ಜನಪದ ವೈದ್ಯ

ಗಾರ್ಮಿಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಜನಪದ ಸಾಂಪತ್ತೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳು ಕಾಪಾಡಿದರೆ, ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಂತಹ ಜನಪದ ವೈದ್ಯರೂ ನಮಗೆ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಿಂಡಿಗನವಿಲೆ ಹೋಬಲಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ ಜನರ ಹಾಗೂ ಪಶುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಜತನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವವರೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು. ಶ್ರೀಯುತರನ್ನು ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಓಷಧಿ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರೆಂದೇ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿಷಾಮು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೆಸ್ಸೆಲುಬಾಗಿರುವ ದನಕರುಗಳ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ಧನ್ಯವಾರ್ತಿಯಂತೆ ವರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ವೈದ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯರು ವಾಸಿ ಮಾಡಲಾಗದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಗುಣಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ದೂರದ ಶಾರುಗಳಿಗೂ ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹರಡಿರುವುದೇ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಇವರ ವೃಕ್ಷತ್ವವನ್ನು. ಎಂಬತ್ತುಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವೃದ್ಧವನ್ನು ಇವರು ಬಲ್ಲಾರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಾರಿನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಣ ಜನರ ಆದರ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ದೂತಯ್ಯ

ಕಲೆ : ಯಕ್ಷಗಾನ

ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ವರ್ಗದ ದೂತಯ್ಯ, ಅಪರಾಪದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರು, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚರ್ಮ ಬೆಸ್ಸಿಗೆಂಟಿದ್ದರೂ, ತನ್ನ ಮೃದಂಗದ ಚರ್ಮದಿಂದ ನಾದ ವೂಢಾಯ್ವನ್ನು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಈ ವೃಕ್ಷಕ್ಕಿಗೆ ಈಗ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಗ. ಬಡತನವಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಕಲೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೋಳಿಸುತ್ತು ಬಂದ ದೂತಯ್ಯ, ಮೂಡಲಪಾಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನೇಮಾತಾಗಿರುವ ವೃಕ್ಷ. ಹೆಚ್ಚೆಟ್ಟೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟವಾದರೂ, ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಇತರ ಸಂಗೀತ ಸುಧೆ ತನಗೆ ತಾನೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಮೂಡಲಪಾಯದ ಹಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಕಂಠಸ್ಥವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಲಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಶಕ್ತಿ. ಕುಲವಾಡಿ ವೃತ್ತಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಗವತಿಕೆಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಲಾವಿದ.

ಶ್ರೀ ಕೇಳಿಕೆ ಬೂತಪ್ಪ

ಕಲೆ : ಕೇಳಿಕೆ

ರೌದ್ರ ಮತ್ತು ವೀರ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಮಾಡಿಸಿದಂತಿರುವ ಹೇಳಿಕೆ ಬೂತಪ್ಪ ನವರನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಕೆ ಭೂತಪ್ಪ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ತಮಾಷೆಗಾದರೂ ನೋಡುಗರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸದಿರದು ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಈಗ ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷ. ತಂದೆ ಗುರಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳರು ಮಗನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚಗೊಳಿಸುವ ಕಲೆಯ ಜೊತೆಗೇ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಚ್ಚ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಗುರಪ್ಪ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಸಾಧಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗುರುಗಳಾದ ಗುಡ್ಡಿರಾಮನ್ನು ಹಾಗೂ, ಜನ್ಮಕಟ್ಟೆ ಮುನಿಶಾಮವ್ವ ಅವರುಗಳಿಂದ ನಡೆಯ ಜೊತೆಗೇ ಭಾಗವತಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿತರು. ಸ್ವತಃ ತಂಡಕಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೇರೆಸಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದರು.

“ಬೂತಪ್ಪ ಕುಣಿದರೆ ಮಾರುದ್ದ ಜಾಗದ ದೊಳೆಲ್ಲ ಎದ್ದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು” ಎಂದು ಅವರ ಕುಣಿತವನ್ನು ಕಂಡವರು ಈಗಲೂ ಮಾತನಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೇಳಿಕೆ ಬೂತಪ್ಪ ಆಡಿರುವ, ಆಡಿಸಿರುವ. ಕೇಳಿಕೆ ಆಟಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾವಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿಕೆ ಕಲೆಗಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಥಸಿಕೊಂಡು ಕಲೆಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಒಂದು ಒಂದಿಯ ಜೀತನ ‘ಶ್ರೀ ಕೇಳಿಕೆ ಬೂತಪ್ಪ’ನವರು.

ಶ್ರೀ ಜವರಯ್ಯ ಉರುಫ್ಫಾ ಕಿವುಡಯ್ಯ

ಕಲೆ : ಚೇಡಿಕೆ

ಶ್ರೀ ಜವರಯ್ಯ ಉರುಫ್ಫಾ ಕಿವುಡಯ್ಯ ಎಪ್ಪತ್ತೆದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಅನಕ್ಕರಸ್ತ ಒಬ್ಬ ಚೊಡಿಕೆಗಾರ. ಶ್ರೀಯತರು ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಚೊಡಿಕೆ ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಹಾಡುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಸುಮಧುರ ಕಂಠದ ಗಾಯನದಿಂದ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ನಿಪುಣತೆಯ ಚೊಡಿಕೆವಾದನದಿಂದ ಜನಮನವನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿಡಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸುದೀರ್ಘ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಇವರು ಸರಾಗವಾಗಿ, ನಿರಗಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಾವ ಬಂಧುರವಾಗಿ ಸಹ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ರಾಗ ತಾಳಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಇವರ ಗಾಯನ ಅನ್ನಾದೃತ್ಯ. ಇವರು ಸ್ವತಃ ಹಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನಪದ ಗಾಯನಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ತೆತ್ತುಕೊಂಡ ಅಪೂರ್ವ ಗಾಯಕ ಈ ಜವರಯ್ಯ ಉರುಫ್ಫಾ ಕಿವುಡಯ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಕಂಸಾಳಿ ಚಾಮರ್ಯು

ಕಲೆ : ಕಂಸಾಳಿ

ಓರಿಯ ಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಚಾಮರ್ಯು ಅವರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಕಂಸಾಳಿ ಕಲೆಯ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದವರು. ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನೇ ಈ ಕಲೆಗಾಗಿ ಮುಡುಪಿಟ್ಟವರು. ಕಂಸಾಳಿ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೀಸು ಕಂಸಾಳಿ ಕುಣಿತ ಎರಡರಲ್ಲೂ ನಿಷ್ಣಾತ ಕಲಾವಿದ. ಶ್ರೀಯುತರು ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಕನಾಂಟಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದ ದೇಶದ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನಾಂಟಕದ ಕಂಸಾಳಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಮಂಟ್ಕೇರಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಬಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಮಲೆಯ ಮಾದೇಶ್ವರ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಏಳು ರಾತ್ರಿಗಳ ಕಾಲ ಹಾಡುವ ಸಾಮಧ್ಯ ಇವರದು. ಕಂಸಾಳಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಇಷ್ಟತ್ವದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಶೂಳ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಅನುಭವಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಚಾಮರ್ಯುನವರಿಗೆ ಈ ಕಲೆ ತಮ್ಮತಾತಾನಿಂದ. ತಂದೆಯವರಿಗೆ ತಂದೆಯವರಿಂದ ತಮಗೆ ಈ ಕಲೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚಾಮರ್ಯುನವರು ಕನಕಪುರ ಸುತ್ತಿನ ಹೇಸರಾಂತ ಕಂಸಾಳಿ ದೇವರ ಗುಡ್ಡರಾಗಿ ಕೀರ್ತಿ ಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೋಬಾನೆ ಚಿಕ್ಕ ಚೌಡಮ್ಮೆ

ಕಲೆ : ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಿಕ್ಕ ಚೌಡಮ್ಮೆ ಸೋಬಾನೆ ಚೌಡಮ್ಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಸರಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಇವರಿಗೆ ಈಗ ಎಂಭತ್ತೆಂಟು ವರ್ಣಗಳು. ಇಷ್ಟಾದರು ಹಾಡುವ ಉತ್ಸಾಹ ಕುಗ್ಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಹನ್ನೆರಡನೇ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಸೋಬಾನೆ ಪದಗಳು, ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ಪದಗಳು ಕಥನ ಕಾವ್ಯಗಳು, ಕೆಲಸದ ಹಾಡುಗಳು, ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೊಡ್ಡ ಗಣ ಇವರು. ಇವರಿಂದ ಹಾಡು ಕಲಿತವರು ನೂರಾರು ಜನ. ಚೌಡಮ್ಮೆನಿಂದ ಹಾಡು ಕಲಿತವೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ. ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಾಡಿ. ತಮ್ಮ ಕೋಗಿಲೆ ಕಂಠದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತಣೆಸಿದ ಈ ಅನುಭವಿ ಕಲಾವಿದೆ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿ ಕುಸುಮ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೋಳ್ಜ್‌ಪ್ರ್ಯಾ

ಕಲೆ : ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ

ಜನಪದರ ತಂತ್ರ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಿನ್ನರಿಗೆ ಎಂತಹವರನ್ನೂ ಮೈಮರೆಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಕಿನ್ನರಿ ಹಿಡಿದು. ತಂತ್ರ ಮಿಂಟುತ್ತಾ, ಎಡಗ್ಯಾಯ ಗಗ್ನರಗಳಿಂದ ಕಿನ್ನರಿಯ ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಗೆ ತಾಳ ಬಡಿಯುತ್ತಾ. ತನ್ನ ಸುಶ್ರಾವ್ ಕಂರಬಿಂದ ಪಾಂಡವರ ಕತೆ ಹೇಳುವ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಬಿಷ್ಟಪ್ರಾನ ಹಳ್ಳಿ ಕೋಳ್ಜ್‌ಪ್ರ್ಯಾ ಚೊತೆಗಾರರಿಭ್ರಾಹ್ಮದನೆ ಪಾಂಡವರ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಾಡು, ಕುಣೀತ ಹಾಗೂ ಅಭಿನಯಗಳೊಂದಿಗೆ ದೃಶ್ಯ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಮಾಪಾಡು ಮಾಡುವ ಕ್ಯೂ ಚೆಳಕ ಕೋಳ್ಜ್‌ಪ್ರಾನವರಿಗೆ ಕರಗತವಾಗಿವೆ.

ಕೋಳ್ಜ್‌ಪ್ರಾನವರಿಗೆ ಈ ಕಲೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕಿನ್ನರಿ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೇರೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಿನ್ನರಿ ಕಾವ್ಯಗಳ ಚೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ವಸ್ತು ಕುರಿತಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರತಿಭಾ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಇದೆ. ಹಾಡು, ಕುಣೀತ, ಅಭಿನಯಗಳಿಂದ ಮುಷ್ಟಿಗೊಂಡ ಇವರ ಕಲೆ ಎಂಥಹವರನ್ನೂ ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ದರನ್ನಾಗಿ ವಾಡುತ್ತದೆ. ಕಿನ್ನರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯವಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮೇಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡವರು ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಜ್‌ಪ್ರ್ಯಾ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಮರಿದೇವರು

ಕಲೆ : ವೀರಗಾಸೆ

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ವೀರಗಾಸೆ ಕಲೆಯನ್ನು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಮೇರೆಸಿದ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಮರಿದೇವರು ಈ ಕಲೆಯ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ತಮ್ಮ ಹದಿನೆಂಟನೇ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿ, ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಕುಣೀದವರು. ಚಮಾಳ ಬಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮೇರೆದವರು. ಹಳ್ಳಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಕ ತಂಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದವರು. ಜಾನಪದ ಜಂಗಮರಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳಿನ್ನದೆ ಖಾರೂರು ಅಲೆಯುವ ಗೀಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರು. ಬೆನ್ನು ಬಿಡದ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗಿದವರಲ್ಲ, ತಾನು ನಂಬಿದ ಕಲೆಗಾಗಿ ಆಹೋರಾತ್ತಿ ದುಡಿದ ತ್ಯಾಗಮಯಿ ಇವರು.

ಶ್ರೀ ಸಂಗೂರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ

ಕಲೆ : ಜನಪದ ವ್ಯೇದ್ಯ

ಶಿವಮೊಗ್ಗೆ ಒಲ್ಲೆಯ ಯಾವುದೇ ಯಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೂರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೇಂದು ಕೇಳಿದರ. ಅದೇ ಪಶುವೈದ್ಯರು” ತಾನೇ? ಎಂದು ತಟ್ಟಿನೆ ಜನ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರದು ಅಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕೇತ್ತಿ. ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರ ಭಗವಂತ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳಿಗೂ ಒಳ್ಳೆದು ಮಾಡುತ್ತಾನೇಂದು ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞ ಬಸಪ್ಪಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು. ಅವರಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಲಿತದ್ದು, ಗಿಡ ಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾವು ತಿಳಿಸುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರೋಗವನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುವ ಗುಣವಿದೆ. ಮಾಟ ಮಂತ್ರ, ಕಣ್ಣಟ್ಟಿನೀಂದಾಗಲಿ ದೇವರು ದೇವ್ಯಗಳಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದರಿಂದಾಗಲಿ, ದಂಕರುಗಳಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಯಿಲೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲಾ ತಾವು ಮಾಡುವ ವೈದ್ಯೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂಧಾರಣೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದ ಸರಳ ಸೌಜನ್ಯ ಭರತ ವೃಕ್ತಿತ್ವ ಇವರದು.

ಈಗ ಎಪ್ಪತ್ತೀಂಟು ವರ್ಣ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದರೂ ಇವರ ಜುರುಕುತನ ಎಂಥವರನ್ನೂ ಅಶ್ವಯು ಚಕಿತರಣಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಪ್ಪತ್ತೀಂಟಿರ ದರೆಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಶುವೈದ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಆದರ್ಥ ಜೀವಿ ಈ ಸಂಗೂರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.

ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮಂಜುಗೌಂಡ

ಕಲೆ : ಹೋಳಿಹಳ್ಳಬು

ಶ್ರೀತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮಂಜುಗೌಂಡ ಅವರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟಾದ 'ಗೌಂಡರು' ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಶ್ರೀಯುತರು ಮೂಲತಃ ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಜನಪದ ಕಲೆಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಭಟ್ಟಳದಿಂದ ಹದಿನಾರು ಕ.ಮಿ. ದೂರವಿರುವ ಹಲ್ಮಣಿ ಇವರ ಸ್ಥಳ.

ಹೋಳಿ ಹಳ್ಳಬು ಮತ್ತು ಹರಿದಿನ ಕುಣಿತ ಇವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲೆ. ಈ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಪಾರಂಗತರು. ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, 'ರಾಜ ಹಂಸ ಪರಮಹಂಸ', ಅಜುಂನ ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮುಂತಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಇವರು ಸುಶಾಪ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಬಲ್ಲರು. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಕುಣಿತದಲ್ಲಿ ದಣೆವನ್ನೇ ಕಾಣದ ಉತ್ಸಾಹದ ಚಿಲುಮೆ ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮಂಜುಗೌಂಡ ಅವರು.

ಮೂಲತಃ ಕೃಷಿಕ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ವೃತ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಅದಿವಾಸಿ ಕಲೆಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೆ ಅಂಥಹದಕ್ಕೆ ಇಂಥಹ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲಾವಿದರೇ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅತಿಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.